

РЕШЕНИЕ

№ 37751

гр. София, 14.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 24 състав, в
публично заседание на 01.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анастасия Хитова

при участието на секретаря Анжела Савова, като разгледа дело номер **7743** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 76, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Образувано е по жалба на „Диахелт“ ЕООД, подадена от адв. Д., против Заповед за налагане на санкции № РД-253С-401/11.07.2024 г. на вр.и.д. управител на Национална здравноосигурителна каса. Иска се отмяната ѝ като незаконосъобразна. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. Ел Т., който поддържа жалбата и искането за разноски.

Ответникът – вр.и.д. управител на Национална здравноосигурителна каса, в съпроводителното писмо по изпращане на адм. преписка не изразява становище по жалбата.

В съдебно заседание ответникът се представлява от юрк. М., който оспорва жалбата. Прави възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар. Представени са писмени бележки.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не взема участие в производството по делото.

Административен съд София град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК във вр. с чл. 144 АПК и служебно, на основание чл. 168, ал. 1 вр. с чл. 146 АПК, провери законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно по делото, че жалбоподателят притежава разрешение № АП-2405/01.09.2022 г. за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека, с адрес [населено място], [улица], с рег. № на аптеката в СЗОК 221688.

На 23.01.2024 г. между НЗОК в качеството ѝ на възложител и „Диахелт“ ЕООД в качеството му на изпълнител, на основание чл. 45, ал. 17 ЗЗО, чл. 7, ал. 1, чл. 16, ал. 1 и чл. 19б (според съда чл. 16б) от Наредба № 10 от № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК /Наредба № 10/, е сключен Договор №228092/01.01.2024 г. за отпускане и заплащане на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК/РЗОК. По силата на договора жалбоподателят се задължава да отпуска лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели чрез горепосочената аптека.

Със Заповед РД-25-231/10.04.2024 г. на управителя на НЗОК е наредено да бъде извършена тематична проверка до 15.04.2024 г. до 19.04.2024 г. на аптека „Д. мед“ с рег. № 221688, стопанисвана от „Диахелт“ ЕООД /л.28/. Предмет на проверката е контрол по спазване на изискванията на индивидуален договор /ИД/ с № №228092. Резултатите от проверката са обективирани в Протокол № РД-25-231-1/18.04.2024 г. /л.29/, връчен на същата дата на представител на дружеството.

Видно от протокола, на 15.04.2024 г. около 22:15 часа е извършена проверка на аптека „Д. мед“ с рег. № 221688. На проверяващия екип категорично е отказано изпълнение на електронно предписание /ЕП/, заплащано изцяло или частично от НЗОК, от единственото лице, работещо в аптеката- Р. Н., тъй като същата е студент по фармация. Посочено е, че лицето няма сключен трудов договор. Констатирана е липсата на ръководителя на аптеката- магистър фармацевт Д. С., както и на магистър фармацевта А. Й., която по работен график е следвало да е на работа. След телефонен разговор в аптеката се е появила магистър фармацевт А. Й.. Констатирани са 2 нарушения на задълженията по договора- чл. 16, ал. 2 и чл. 6, ал. 1 от същия. Предлага се за първото нарушение да бъде наложена санкция в размер на 3000 лева, а за второто нарушение- 5000 лева.

Срещу протокола е подадено възражение с вх. № 22-8092-3/25.04.2024 г. от „Диахелт“ ЕООД /л. 60/.

Постъпилото възражение е разгледано от Арбитражна комисия- състав аптеки при СЗОК на 13.05.2024 г. /л. 131/. По отношение извършеното нарушение на чл. 16, ал. 2 от ИД комисията не е стигнала до решение, като е гласувано три гласа „за“ и три гласа „против“. По отношение на нарушението по чл.6, ал. 1 от ИД комисията е приела възражението за основателно.

На 11.07.2024 г. с оспорената заповед на основание чл. 49, ал. 1, т. 3 от Индивидуален договор № 228092/01.01.2024 г., чл. 8 от Инструкция № РД-16-10/01.03.2022 г., КП № РД-25-231-1/18.04.2024 г. и Протокол № 05/13.05.2024 г. на Арбитражна комисия- състав аптеки при СЗОК на аптека „Д. мед“, рег. № рег. № 221688, представлявана от маг. фармацевт Д. С., за първо нарушение на чл. 16, ал. 2 от ИД на основание чл. 49, ал. 1, т.3, б. „а“ от ИД е наложена финансова неустойка в размер на 3000 лева. / л. 26/

За изясняване на спора от фактическа страна е изслушана свидетелката Р. Н. И.. Свидетелката заявява, че през пролетта на 2024 г. в аптека „Д. мед“, в която работи, във вечерните часове двама мъже са поискали да си купят лекарства с рецепта за заплащане от НЗОК. Свидетелката отказала да им даде лекарствата, тъй като магистър фармацевтът не е бил в аптеката в момента. Предложила им да изчакат, а ако нямат възможност, да дойдат на следващия ден.

Според свидетелката лицата са се държали грубо и впоследствие са се легитимирали като проверяващи и са казали, че ще извикат полиция. Свидетелката позвънила на магистър фармацевт Й., като последната е дошла и е поела разговора с проверяващите.

Съдът намира, че така установената фактическа обстановка, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима.

Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност по арг. от чл. 76, ал. 5 ЗЗО. Подадена е от лице с правен интерес от оспорването в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 АПК /л. 26, л. 5/.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съдът е длъжен да провери законосъобразността на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 АПК.

Обжалваната Заповед № РД-253С-401/11.07.2024 г. е издадена от компетентен орган – вр.и.д. управител на НЗОК, в съответствие с правомощията, установени в чл. 76, ал. 3 ЗЗО, и Решение № РД-НС-04-48/17.04.2024 г. на Надзорния съвет на НЗОК, достъпно на интернет страницата на НЗОК. Установената форма за издаване на оспорения акт е спазена. Фактическите и правни основания за издаване на заповедта се съдържат в нея и в адм. преписка. Съгласно установената задължителна съдебна практика, която е неизменна /ТР №16/1975 г. ОСГК на ВС/, мотивите на административния акт могат да се съдържат и в други документи, издадени в хода на производството.

Съдът не установи нарушения на административнопроизводствените правила. Контролните органи са изпълнили задълженията си, предвидени в чл. 74, ал. 3 ЗЗО, като за резултатите от проверката са съставили протокол. Екземпляр от изготвения протокол е връчен на проверяваното лице. Последното се е възползвало от възможността да направи възражение по констатациите в него, поради което е формирана арбитражна комисия. Не се споделят възраженията в жалбата, че поради равният брой гласове „за“ и против“ на арбитражната комисия по отношение на нарушението на чл. 16, ал. 2 от ИД не е следвало да бъде издадена заповед за налагане на санкции. По арг. от чл. 62 от договора за всички неуредени случаи се прилагат разпоредбите на действащото законодателство в Република България. Приложение намира разпоредбата на чл. 76, ал. 3 ЗЗО -в случай че арбитражната комисия не се произнесе с решение в срока по чл. 75, ал. 7 или е налице равен брой гласове, поради което не е налице прието решение, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите. Законът допуска възможността да бъде издадена заповед за налагане на санкции в тази хипотеза, като преценката дали да бъде сторено това, е израз на оперативната самостоятелност на органа.

Съдът намира, че е налице противоречие на обжалваната заповед с материалния закон по следните съображения:

Неправилно със заповедта е наложена санкция „финансова неустойка“ на аптека „Д. Мед“ с рег. № 221688, [населено място]. Аптеката не притежава самостоятелна правосубектност, тя не е и страна по договора № 228092/01.01.2024 г. Аптека „Д. Мед“ с рег. № 221688 не може да бъде нито субект на нарушението, нито адресат на акта, такъв може да бъде единствено „Диакхелт“ ЕООД.

Съгласно чл. 16, ал. 2 от ИД, през цялото работно време на аптеката се отпускат ЛП, МИ и ДХЦМЦ, заплащани напълно или частично от НЗОК. Според чл. 49, ал. 1, т. 3, б. „а“ от ИД, при нарушение на чл. 16, ал. 2 (отпускане на ЛП, МИ и ДХЦМЦ през цялото работно време на аптеката) се налага финансова неустойка в размер на 3000 лева. Съдът намира, че от така направената конкретизация в скоби следва, че изпълнителното деяния по чл. 49, ал. 1, т. 3, б. „а“

от ИД се извършва чрез действие, т.е. чрез отпускане на ЛП, МИ и ДХЦМЦ, вместо неотпускане. В настоящия случай обаче според ответника е налице бездействие, изразяващо се в неотпускане на лекарствен продукт, заплащан от НЗОК. Освен това конкретизацията касае всички ЛП, МИ и ДХЦМЦ, предлагани в аптеката, а не само тези, които се заплащат от НЗОК, т.е. разширява се предметния обхват на задължението по чл. 16, ал. 2 от ИД. Няма пречка намиращата се по време на проверката в аптеката Р. Н. да отпуска ЛП, МИ и ДХЦМЦ, които не се заплащат от НЗОК. Независимо че производството се развива по АПК, налагането на финансова неустойка представлява по своята същност санкционна дейност, която следва да се извършва с максимална прецизност при индивидуализацията на конкретното нарушение и налагането на съответното наказание. Съдът намира, че в случая пропуските на адм. орган са съществени и водят до материална незаконосъобразност на обжалваната заповед.

Заповедта не съответства и на целта на закона. Правилността по принцип на тезата за превеса на обществения над частния интерес, не изключва по хипотеза противопоставимостта на втория. В противен случай преценката за съразмерност би била безпредметна. Границата, до която се простира предимството на обществения интерес, е най-необходимото за целта на акта. До този предел е допустимо и засягането на правата и законните интереси на адресатите на административния акт – чл. 6, ал. 2 АПК.

В случая е особено съществено, че отсъствието на магистър фармацевта от аптеката е с пренебрежима продължителност. Отсъствието му не е довело до получаване на суми без правно основание или до други нарушения на ИД. Още в хода на проверката дежурният по график магистър фармацевт се е появил и е можело електронното предписание, заплащано от НЗОК, да бъде изпълнено. Поради това наложеното наказание не е пропорционално на тежестта на извършеното. Намесата, чрез обжалваната заповед, не би постигнала справедлив баланс между интереса на дружеството и общия интерес да се осигури отпускането на лекарствени продукти, заплащани със средства от бюджета на НЗОК.

Поради изложеното оспорената заповед следва да бъде отменена.

При този изход на спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК на „Диахелт“ ЕООД следва да се присъдят разноски съобразно представения списък в общ размер от 1280 лева, от които 1200 лв адвокатско възнаграждение с включен в него ДДС, 30 лева депозит за свидетел и 50 лева държавна такса. Направеното възражение за прекомерност от процесуалния представител на ответника е неоснователно. Съдът намира, че този размер на адвокатския хонорар е в минимално предвидения в чл.8, ал. 3 вр. §2а от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Същият е справедлив и обоснован, съобразен с фактическата и правна сложност на делото и проявената процесуалната активност на адвоката на жалбоподателя.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2, предл. 2 и чл. 143, ал. 1 АПК, Административен съд София град, Второ отделение, 24-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед за налагане на санкции № РД-253С-401/11.07.2024 г. на вр.и.д. управител на Национална здравноосигурителна каса.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на „Диахелт“ ЕООД сумата от 1280 /хиляда двеста и осемдесет/ лева разноски по делото.

Решението подлежи на оспорване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: